کوم څه چي ښکاري آيا هغه د حقيقت يو رخ دي

په کوچنيوالي کي کوم ګيمونه چي موږ کول هغه يو څه خپ وه،مګر کرار کرار د وخت سره سره ويډيو ګيمونه بدل سوه.ما به زياتره واري فکر کاوه چي آيا موږ هم په ويډيو ګيم کي شتون لرو د مثال په توګه زه به د يو مشهوره سريال خبره وکړم کوم چي نن سبا روان دی.په دغه سريال کي يو ساينسپوه شتون لري کوم چي دا فکر يې وکړ چي زه بايد يو داسي ځای جوړ کړم کوم چي ټوله لايقه ماشيني انسانان هلته کيښودل سي.ددغه ماشيني کسانو خاصه خبره دا وه چي دوي يې په يو ډېر غټ ځای کي د کوم نوم چي ګرېټ کېنيين دی کيښودله او هلته ددوي افزايش وکړل سو او هلته دوي محکم کړل سوه.د يو څه وخت

وروسته دغه ماشيني خلکو ته کوم چي تاسو يې په مخامخ شکل کي ويني،له کوم سره چي شعور شتون درلود او ورسره داسي نور شيان هم ددوي سره وه د کوم په واسطه چي دوي ته معلومه سوه چي دوي ماشيني خلک دي دوي انسانان نه دي،نو په همدغه خاطر دوي د انسانانو په خلاف بغاوت پيل کړ او هغه جزيره يې ونيوله.

دا کيسه انسان مجبوره کوي چي فکر وکړئ کله چي موږ خپل کائينات ته وګورو نو له موږ سره دا احساس پيدا کيږي چي دده واسنيس دومره زيات دي چي آيا موږ د عکس سره يا د کومي ويډيو سره يو ډول کوم حقيقت کي خو موجود نه يو؟آيا موږ د يو ويډيو ګيم يوه برخه خو نه يو؟آيا زموږ ژوند يوه لوبه ده؟

موږ چي هر وخت خپلي غټي نړۍ ته وګورو يعني په کلاسيکل ميخانيک کي وګورو نو موږ ته شيان

اضطراري په نظر راځي،موږ ته شيان حقيقي ښکاري،مګر کله چي موږ و کوچني اندازې ته لاړ سو يعني کوانټم ليول ته لاړ سو يا اټومي اندازې ته لاړ سو،د کوچني ذراتو اندازې ته لاړ سو نو هلته شيان مختلف ښکاره کيدل پيل سي،هلته د شيانو دوه شکلونه موږ ته ښکاري يو دي ذراتي بڼه کوم چي تاسو په دغه شکل کي ويني او دوهم شکل يي څپي بڼه لري يعني د هر څيز ذراتي بڼه

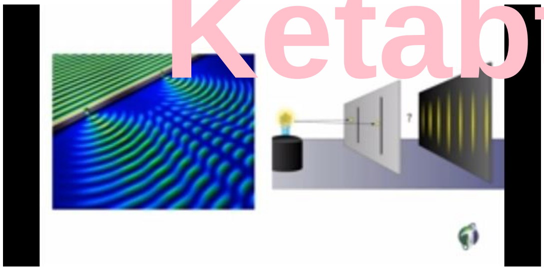

او څپه يي بڼه شتون لري او دا موږ ته معلومه سوه ډبل ټوټه تجربې څخه.تاسو دلته په دغه عکس کي ليدلای سي چي دغه له موږ سره دوه داني ټوټې سته(دغه ټوټې كه د هر جامد سي چي تاسو ګڼۍ خپل اختيار مو دي) او له شا څخه يي يا اوبه راځي او يا نور ولي چي دواړه څپي بڼه لري او له دغه دوو ټوټو څخه د دوي څپي ذرات مخته ځي او دوي خپل تر منځ مداخله کوي،په ځينو ځايو کي دوي بې لارې مداخله کوي نو هلته به تاسو ددوي نيلي رنګ ووينې او په کوم ځای کي چي دوي رغنده مداخله کوي نو ژړ رنګ به ښکاره سي نو که د همدغه له امله تاسو يوه پرده يي مخې ته کښيږدي نو تاسو ته به د رغنده مداخلې بيلګه به ښکاره سي کوم چي ژړ رنګ به لري او تاريکه رنګ چي بيا ووينې هغه بې لارې مداخله ده.نو دلته ما تاسو ته وښودل چي يوه څرچينه د نور او دوه ټوټې د هغه مخته دي،څپه يي بڼه موږ ته راښکاره کوي ددغه پورتني قسم بيلګه.مګر کله چي موږ داغه تجربه له الکترون سره وکړه نو ساينسپوهانو دا خيال وو

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي الکترون ذرات دي نو ددوي چلند به داسي وي چي کله دوي له دغه دوو ټوټو څخه تیر سي نو د دواړو ټوټو پځير د هغوي و مخته يو نشان به ولګوي يعني دوه خطونه به رامنځته کړئ دې خوا ها خوا ته به نه ځي،مګر کله چي موږ دغه تجربه ترسه کړه نو

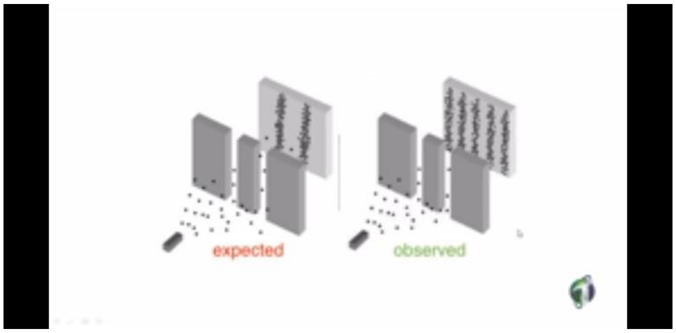

موږ ته هغسي بیلګه په لاس راغله څه رقم چي د څپه يي بڼي دا ترلاسه کيږي.ددغه مطلب دا دې چي آيا الکترون هم څپه يي بڼه لري.دغې يوې تجربې د ساينسپوهانو نړۍ يي بدله کړه،ځکه کله چي موږ دا تجربه له نورو اټومي ذراتو سره وکړه مثلاً له فوټونونو سره مو وکړه نو موږ ته داغه پايله په لاس راغله.په دغه څيز ساينسپوهان پوه نه سوه چي ولې ذرات څپه يي بڼه ښکاره کوي،پوهانو فکر وکړ چي راځي دا معلوم کړل سي چي د ذراتو چلند څه ډول وي؟

کله چي موږ يوه آله کېښوده کوم چي يوه ليدونکې آله وه يعني کامره مو کېښوده نو الکترونونو بلکل هم هغه سي چلند وکړ څه رقم چي دوي د ذراتو په بڼه بايد چي کړې واى يعني څه رقم چي موږ هيله درلوده.نو تاسو ته په مخامخ شکل کي د ټوټو ومخته دوه ځايه داسي ښکاري چيري چي ذرات سره ټکر کيږي.دا څيز نور هم حيرانوونکى وو کله چي موږ الکترونونو ته ګورو نو هغه ذراتي بڼه ښکاره کوي او کله چي موږ هغوي ته نه ګورو نو دوي څپه يي بڼه ښکاره کوي.ددغه مطلب دا دې چي د الکترونونو دوه ګوني يا غبرګ خاصيتونه وي او وروسته دا ثابته سوه چي د هر څيز دوه ګوني يا غبرګ خاصيتونه وي.يو خاصيت يي هغه دې کوم چي موږ ته د ليدلو په وخت کي ښکاري او يو خاصيت يي بيا هغه وي کله چي موږ دوي نه وينو يا مشاهده يي نه کوو په دغه وخت کي دوي خپل دوهم حالت خاصيت کي وي.

ساينسپوهانو په دا اوس کي ځيني نور تجربات تر سره کړل ولې چي له موږ سره اوس داسي ټکنالوژي سته کوم چي دا تجربه ترسره کواى سئ.نو دوي يو

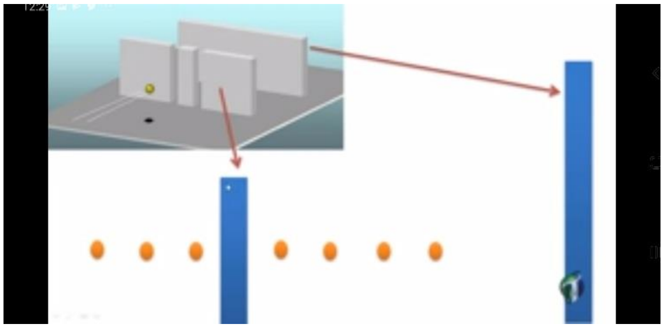

الکترون راواخيست او دا الکترون يي له ټوټې څخه تير کړ.تاسو دلته په لاندي عکس کي ليدلاى سي چي دلته له موږ سره د ديوال يوه ټوټه ده له دغه څخه الکترون تيريده او په دغه وخت کي موږ الکترون ته نه ګورو او په دغه وخت کي الکترون خپل څپه يي خاصيت ښکاره کوي.دغه وخت الکترون مداخله کوي د څپو په څير او دى بې لاڕې او رغنده بيلګه جوړوي،مګر کله چي دى دغه دوهمي ټوټې ته نږدې سو نو موږ يو دم خپله تجربه پيل کړه موږ ده ته کتل پيل کړه،اوس نو د الکترون سره دومره وخت نه وو چي هغه دي خپل شکل بدل کړئ مګر کله چي موږ د هغه بيلګي وليدل نو د بيا خپل ذراتي خاصيت ښکاره کړ او دا يوه ډېره دماغ لړځوونکې تجربه وه.ددغه مطلب دا دې چي تر دغه ځايه خو الکترون څپه يي بڼه ښکاره کول،مګر څرنګه چي بيا موږ خپله تجربه

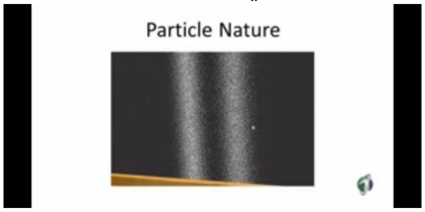

پيل کړه يعني مشاهده مو وکړه،ليد مو وکې،نو د دستي خپل ذراتي خاصيت ونيوه او ذراتي بڼه دى څنګه اخيستاى سې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه خو مطلب دا سو چي د خپل ماضي هم بدل کړ،د چي له کومه ځایه پیل کړی وو د هلته هم ذراتي بڼه ښکاره کول نو په همدغه خاطر دی له دوو ټوټو څخه تیر سو او په تیریدو سره په دوو ځایو وموښت.حیرانوونکي خبره خو دا ده چي د خپل جاري حال ته کتو خپل ماضي حالت او خاصیت یي هم بدل کړ.یو سوال زموږ ومخته دا هم دې چي کله موږ د الکترون د لیدو لپاره په هغه نور لګوو څکه چي موږ چي کله غواړو یو څیز ووینو نو نور په اچوو او د نور په ذراتو فوټونونو کي دومره انرژۍ وي چي هغه الکترون له ګډوډي سره مخامخ کوای سي یوازي الکترون نه بلکه هره اتومي ذره له ګډوډي سره مخامخ کوای سي،نو سمه موږ دا منو چی د نور ذره الکترون ته مزاحمت پیښوای سي،د الکترون تحریک دي بدل کولای سې،د هغه لوری دي بدلکولای سې مګر دا بیا څنګه کیدای سي چي موږ په الکترون نور وارید کړو په دغه خاطر چي نور په هغه باندي لګیدو سره انعکاس وکړئ او موږ ته دي راسي او ددغه نور ذره د هغه خاصیت دي بدل کړئ.که دی مخکي په څپه یي خاصیت کي وو نو د نور له لګیدو وروسته ذراتي خاصیت دي ونیسي.ددغه په اړه ساینسپوهان اوس هم په مشکل کي دي مګر تاسو ددغه بڼي ته وګوري د مثال په توګه که تاسو له دوربین څخه یو شي ته وګوري نو هغه طوطي جوړ سي او که ونه ګوري نو هغه چوغکه جوړه سي.زما د خبري مطلب دا دې چي حقیقت کوم یو دې؟کوم شی چي موږ وینو آیا هغه حقیقت دې یا کوم شی چي موږ نه وینو هغه حقیقت دې؟

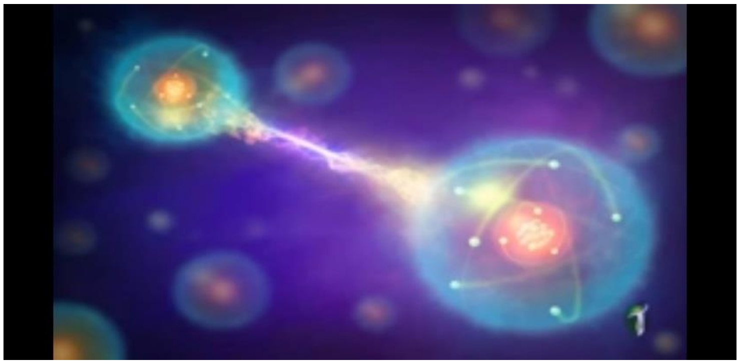

په کوانتم میخانیک کي د دوهم څیز په اړه چي موږ ته ویل کي هغه دې کوانتم انټینګل منټ.په دغه کي موږ دوه مختلف ذرات راخلو ددوي حالت اینټینګل کوو او کله چي ددوي حالت اینټینګل سي یعني ددوي مختلف خاصیاتونه اینټینګل سي نو اوس تاسو دغه ذرات یو بله لیرې یو سي،یو د فضا یو کونج ته یو سي او بل یي د فضا بل کونج ته،نو اوس که تاسو د یوې ذرې حرکت سره بدل کړې نو د بلي ذرې دا به هم په هغه وخت دستي به بدل سي ،ددغه پیښي سرعت د نور له سرعت څخه هم زیات دې یعني که ددغه ذراتو تر منځ فاصله د بلیونو کلونو وي نو بیا به هم په یوه وخت کي که تاسو د یوې ذرې حرکت ته تغیر ورکړی نو په دغه وخت دستي په هغه بلې ذرې په حرکت کي به هم فرق تر لاسه کړی.ساینسپوهان وروسته دغه څیز په ډېرو زیاتو مخابراتي سیستمونو کي استعمال کوي.

ددغه سره سره هایزنبرګس موږ ته وویل چي قدرت زموږ په سر یو کولف لګولای دي په دغه خاطر موږ د یو لیول څخه لاندي شیان نه سو لیدلای ولي که چیري موږ د یو الکترون یا د کوچني اتومي ذرې لید وکړو نو د هغه حرکت اندازه به تغیر وکړئ او که چیري حرکت ته یي وګورو نو د هغه موقعیت به تغیر وکړئ نو په همدغه خاطر موږ دغه دواړه شیان یو ځای نه سو تر لاسه کولای دا زموږ اندازه کوم چي الله(ج) راته ټالکلي ده د مثال په توګه که زه د کومي ذرې موقعیت لیدل غواړم نو زه دا نه سم ویلای چي دا ذره به په راتلوونکي کې کوم لورې باندي به لاړ سي ولي چي زه دده په حرکت خبر نه یم او که چیري زه ددغه حرکت وینم نو ماته به دده موقعیت سم معلوم نه وي چي دغه ذره به دغه وخت په کوم ځای کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

به موقعیت لري.هایزنبرگس نامعلومتیا پرنسیپل یوازي په موقعیت او حرکت باندي مشتمل نه دې بلکه دا په انرژۍ او وخت باندي هم مشتمل دې اټومي اندازې ته په تلو سره.

که په کلاسیک فزیک کي وکتل سي د مثال په توګه زه په ځغاسته ځان له یو دیوال سره وجنګوم نو زه به ډېر بد زخمي سم او وبه لوېږم یعني زه له دغه دیواله نه سم تیریدای مګر کوانټم میخانیک دا وایي او له تجربې څخه هم دا ثابته سوې ده که چیري موږ ذرات یعني اټومي ذرات په دغه دیوال واورو نو د ځینو ذراتو انرژۍ به دومره وي چي دوي به له دغه دیواله تیر سي او دغه ځیز موږ ته هغه وخت ښکاري کله چي موږ ددوي څپه یي کار ګورو او ددغه په واسطه موږ ته معلومه سې چي ددوي د شتون خاصیت دومره دې چي دوي له دغه دیواله ها خوا ته هم شتون لري مګر دغه ملکیت ډېر کم وي ځکه چي ډېر کم ذرات داسې سته چي تیریدای سې،مګر په کوانټم میخانیک کي په تجرباتي توګه معلوم ثبوت سته چي دغه عملیه کیدای سې.نو لکه څنګه که موږ د هغه ذرې جسامت غټ کړو نو دغه عملیه هغومره نامکنه کیږي نو د همدغه له امله موږ دا عملیه نه سو اجرا کولای مګر په دغه زیات تجربات اوس هم اجرار کیږي چي موږ څنګه د مختلف شیانو څخه دا عملیه اجرا کولای سو.یوه نظریه چي ددغه په اړه راکول کیږي هغه د دوه ګونو کائیناتو هایپوتهیسیس دې په کوم کي چي دا ویل کیږي که چیري تاسو له کوم شي سره ټکر سي نو په یو کائینات تاسو بیرته راسي مګر په دوهم کایئینات کي تاسو دا عملیه بیا تر سره کوای سي یعني له ټکر سوي شي څخه تیریدای سي د مثال په توګه له تاسو سره یوه سکه ده نو کوم وخت چي تاسو هغه وغورځوي کله چي ستاسو لاس ته دا سکه بیرته راسي نو هغه وخت ددغه سکې کوم مخ چي ښکاره وي یقین په بل کائینات کي ستاسو دوهم شکل چي کله دا عملیه اجرا کړئ نو هغه ته ددي معکوس حالت تر سره سوی وي.دا یو فکر دې کوم چي اوس مشاهده کیږي او ددي په مطابق هر څومره پریکړي چي نن موږ کوو او د هغه په واسطه کوم انتخابات چي موږ تر لاسه کوو ددغه معکوس انتخابات په کومه بله دنیا کي ستا یو بل شکل یي کوي.

موږ چي کله کهکشانونو ته وکتل نو معلومه سوه چي د کهکشانو په شاوخوا تیاره ماده سته کوم چي په ټوله کائینات کي شتون لري.مګر دغه ماده یوازي ۲۶ فیصده ده او ددي برعکس زموږ د لید وړ ماده یوازي ۵ فیصده ده.اوس دلته سوال دا پیدا کیږي چي دا ماده له کومه ځایه راغله؟ددغه خاصیتونه څه دي او دا ماده له عامي مادې څه اړیکه لري؟

د ساینس پوهانو دا خیال دې چي تیاره ماده داغه زموږ ستاسو عامه ماده ده مګر دا په ځینو نورو بعدونو کي شتون لري یعني بعدونه یي زیات دي،دا چي موږ هغه بعدونه کي تلای نه سو یا لیدلای نه سو نو په همدغه خاطر دغه عامه ماده موږ د تیاره مادې په توګه ښکاري.داسي هم کیدای سي چي په راتلونکي کې موږ دغه بعدونه ووینو او هغه وخت حقیقت ډېر زیات مختلف به وي.

د حقیقت د پيژندلو لپاره تر ټولو زیات کوچني اندازې ته تلل ډېر زیات مهم دې او موږ ته دا معلومه ده چي تر ټولو زیات کوچني اندازه د ۱۰ په توان د منفي ۳۵ مترو درجه بندي ده کوم ته چي موږ د پلانک درجه بندي هم وایو او په دغه ځای کي څه کیږي په دغه پوهیدل ډېر اړین دي،ددغه په اړه مختلف نظریات شتون لري یوه نظریه د سترینګ نظریي ده کوم کي چي موږ ته دا ویل سوي چي زموږ په کائینات کي هر ځیز اهتزاز کوي(اهتزازونه دي)نو په همدغه خاطر کوچني اټومي ذرات له دغه ستړینګ څخه جوړ دي او له دغه ستړینګ څخه مختلف بعدونو یا ایام هم جوړیږي او له دغه ستړینګ څخه ۱۱ بعدونه یا ایامونه هم جوړیږي او ورسره زموږ ټوله کائینات له دغه څخه جوړ دي.اوس خبره راځي ددغه ستړینګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندازې ته چي دا ځومره کوچني دي،ددي په جواب کي به زه ووایم د مثال په توګه که زه د هایدروجن اټوم د ټوله کائینات په برابر کم یعني یو د هایدروجن اټوم مي راواخیست په هغه کي مي هوا واچول او د یو مکمل کائینات په برابر مي جوړ کړ،نو آیا تاسو پوهیږي چي دده سټرینګ به په دغه وخت کي ځومره جسامت به لري،دده په داخل کي سټرینګ انرژۍ د یوې مکملي درختي په برابر به وي.نو اوس تاسو اندازه یي لګولای سي چي موږ د هایدوجن یو اټوم مو د یو مکمل کائینات په برابر جوړ کړ او دده سټرینګ په دغه وخت کي یوازي د یوې درختي په اندازه جسامت پیدا کړ نو زموږ ستاسو په وجود کي چي سټرینګ شتون لري ددوي د جسامت په اړه خو یوازي الله(ج)پوهیږي کوم چي د ټولو کائیناتو پادشاه دي.اوس هم دغه سټرینګ نظریي د ځینو سوالاتو جوابونه نه دي راکړي لکه د نور سرعت ثابت ولې دې او یوازې دومره سرعت یي ولې دې ځومره چي زموږ په کائینات کي دي.په همدغه طریقې سره داسي نور غټ غټ سوالونه سته کوم چي سټرینګ نظریي جوابونه یي نه دي ورکړي.

نن سبا ساینسپوهان په یوې بلې نظریي باندي هم کار کوي کوم چي د E8 نظریي په نامه یادیږي.دا یوه ډېره پخواني نظریه ده،دا نظریه د سټرینګ نظریي سره یو ځای جوړه سوې وه مګر په هغه وخت کي خلکو په سټرینګ نظریي باندي زیات کار پیل کړ او دغه نظریه یي هیره کړه.اوس په دغه E8 نظریي باندي زیات کار کیږي او په دغه نظریي کي دا ویل سوي دي چي زموږ کائینات،زموږ ژوندون یوه سایه ده او دغه سایه ده د یوې 8D کرستل دا. تاسو مخامخ شکل کي لیدلای سي چي ما تاسو ته یو 8D یعني اته بعدي کرستل ښکاره کړی دې د کوم سایه چي 3D نیمه کرستل ده او له دغې سایي څخه وای جوړیږي زموږ حقیقت. دغه نظریات موږ ته دا وایي چي دا زموږ حقیقت

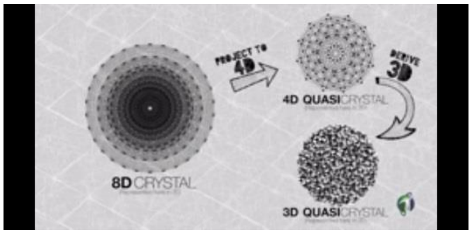

یوه داسي تصویرې لوبه ده په کوم کي چي تر ټولو کوچنی پکسل تیتراهایدرون په نوم یادیږي کوم چي یو مثلث ډوله شکل لرې او له دغه څخه وای د مختلف قسم اجسام جوړیږي لکه ذرات وای جوړیږي زموږ،زموږ نړۍ جوړیږي،زموږ کائینات جوړیږي.نو ددغه نظریي به بنا دا زموږ د کائینات کوچني خشته ده.نو اوس تاسو فکر کولای سي چي زموږ حقیقت څه دي.ساینسپوهان دا وایي چي زموږ حقیقت یو معلومات دي او زیاتره ساینسپوهان دا هم وایي چي زموږ حقیقت یو معلومات نه دي.نو ددوي د خبرو په بنا باندي زموږ حقیقت د لوبې او ننداري علاوه هیڅ هم نه دي.خو ربښتیا څه دي ،زموږ حقیقت څه دې په دغه اوس هم هیڅوک نه دي خبر. بس که خبر دې هغه د الله(ج)لا شریک ذات دې چي هر څه ویني او هیڅ شی هم دده له پادشاهي څخه نه سي وتلای.

پای

جلیل احمد ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library